

Fi, Fy Myd, Fy Nyfodol.

Senedd Cymru yw'r
corff sy'n cael ei ethol
yn ddemocrataidd
i gynrychioli
buddiannau Cymru a'i
phobl. Mae'r Senedd,
fel y'i gelwir, yn deddfu
ar gyfer Cymru, yn
cytuno ar drethi yng
Nghymru, ac yn dwyn
Llywodraeth Cymru i
gyfrif.

© Hawlfraint Comisiwn y Senedd Cymru 2020

Ceir atgynhychu testun y ddogfen hon am ddim mewn unrhyw fformat neu gyfrwng cyn belled ag y caiff ei atgynhychu'n gywir ac na chaiff ei ddefnyddio mewn cyd-destun camarweiniol na difriol. Rhaid cydnabod mai Comisiwn y Senedd sy'n berchen ar hawlfraint y deunydd a rhaid nodi teitl y ddogfen.

Gwybodaeth am y pecyn hwn ar gyfer athrawon/rhieni:

Nôd yr adnodd hwn yw i addysgu disgyblion ysgolion cynradd am waith y Senedd mewn ffordd hwylus sy'n gysylltiedig gyda thasgau ysgol a bywyd bob dydd. Gellir cyflawni'r llyfryn yn y dosbarth neu o adref. Maent wedi eu rhannu i mewn i themâu sy'n gysylltiedig gyda'r cwricwlwm newydd sef:

Adran A: Fi

Adran B: Fy ngweithgarwch

Adran C: Fy ngwlad, fy mhlaned

Adran CH: Fy nghreadigrwydd

Adran D: Fy mreuddwydion

Adran DD: Fy ngwaith

Ar ddiwedd pob adran, mae testun trafod Amser Sgwrsio i annog trafodaethau ar ffyrdd o wella bywyd yng Nghymru. Gellir defnyddio Amser Sgwrsio fel trafodaethau dosbarth neu fel sbardunau trafod gyda ffrindiau a theulu yn y cartref.

Cyflwyniad:

Cyn i ti ddechrau'r llyfryn, Dyma esboniad o rai geiriau fydd yn ymddangos yn aml.

Senedd:

Mae'r Senedd yn creu cyfreithiau ar gyfer Cymru, yn cytuno ar drethi Cymru ac yn rheoli llawer o'r materion sy'n effeithio ar ein bywydau o ddydd i ddydd.

Aelodau'r Senedd:

Caiff 60 o Aelodau eu dewis (neu eu hethol) i'r Senedd, fe'u gelwir yn Aelodau o'r Senedd neu AS. Caiff 40 o Aelodau eu dewis (ethol) i gynrychioli ardaloedd bach o'r enw etholaethau, a chaiff yr Aelodau eraill eu hethol i gynrychioli ardaloedd mwy o'r enw rhanbarthau. Dysga am y rhai sy'n dy gynrychioli di drwy ymweld â'n gwefan www.senedd.cymru a chwilia am Aelodau.

Llywodraeth:

Gwleidyddion (neu Weinidogion) sy'n gyfrifol am redeg Cymru, meddwl am syniadau am gyfreithiau newydd, a gwneud penderfyniadau ar sut i wario tua £18biliwn y flwyddyn. Eu harweinydd yw Prif Weinidog Cymru.

Adran A: Fi

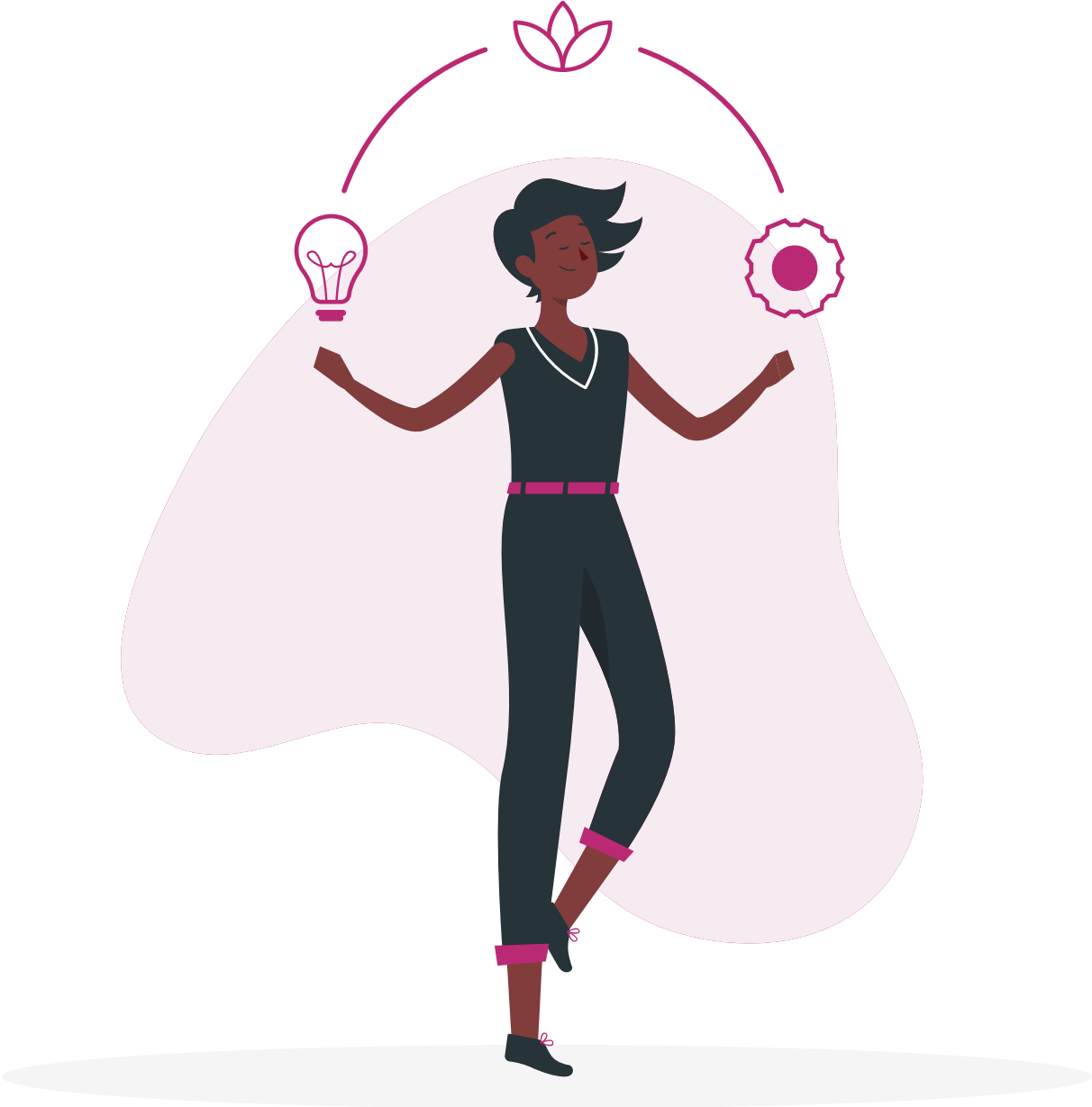
Tasg 1: Dyddiadur wythnos

Pwrpas y dasg hon yw i ti ganolbwyntio ar dy iechyd a'th les

- **Cofnod o'th gwsg**
- **Gwna a chofnoda 5 weithgaredd corfforol megis cerdded, loncian, ioga (am fwy o syniadau cer i Adran B).**
- **Gwna a chofnoda un peth bob dydd sydd yn dy wneud yn hapus ee gwrando ar gerddoriaeth, siarad gyda ffrindiau.**
- **Gosoda her i'th hun am yr wythnos i ddysgu sgil newydd (megis pobi, dylunio) a chofnoda hwn hefyd yn dy ddyddiadur.**
- **Ar ddiwedd bob dydd cofnoda sut wyt ti'n teimlo yn dy ddyddiadur. Pam wyt ti'n credu dy fod yn teimlo fel hyn?**

Mae penderfyniadau a chyfreithiau sy'n ymwneud ag iechyd yng Nghymru yn cael eu gwneud yn y Senedd.

Adran A: Fi

Tasg 2: Meddwlgarwch

- **Rho gerddoriaeth sy'n dy ymlacio arno yn y cefndir.**
- **Eistedda i lawr am 10 munud ar dy ben dy hun gan gymryd anadliadau dwfn i mewn ac allan.**
- **Yn ystod y 10 munud ceisia feddwl am 10 peth yr wyt ti'n ddiolchgar amdanynt yn dy fywyd.**

Tasg 3: Coginio pice bach

Bydd angen oedolyn i'th helpu gyda'r dasg hon.

Ymchwilia i ffeindio rysáit a chyfarwyddiadau a rho gynnig arni. (Ry'n ni'n awgrymu gwefannau fel BBC Good Food)

Amser sgursio:

Beth, yn dy farn di, y gallai Gweinidogion a gwleidyddion ei wneud yng Nghymru i wella iechyd a maeth pobl? Er enghraifft, cynllun gwobrwyo i'r rhai sydd wedi curo gordewdra neu gynnig prisiau is ar fwydydd iach.

Mae penderfyniadau a chyfreithiau sy'n ymwneud â bwyd yng Nghymru yn cael eu gwneud yn y Senedd.

Adran B:

Fy Ngweithgarwch

Tasg 1: Her yr Wyddfa

Fel dosbarth bydd gofyn i chi ddringo 7, 120 gris neu 475 set (flights) o risiau. Anelwch am 10 set o risiau y dydd a chadwch gofnod. Os ewch allan i gerdded gall 1 Cilometr gyfri fel 10 set. Fel dosbarth, fe ddylech gwblhau'r her mewn ychydig ddiwrnodau.

Tasg 2: Her tenis Jonathan Dawes

Mae Jonathon Dawes yn Aelod o'r Senedd Ieuenctid ac yn chwaraewr a hyfforddwr tenis o fri. Hoffai Jonathon osod her i ti. Alli di a phartner fwrw pêl tenis yn ôl ag ymlaen rhyngoch trwy greu gêm o denis o ryw fath yn yr ardd gefn neu barc leol? Os nad oes gennych racedi tenis, gallwch wneud yr her gyda phêl fawr neu falŵn a defnyddio'ch dwylo fel racedi. Gwylia'r fideo drwy chwilio YouTube am Her Tennis Jonathon Dawes.

Amser Sgwrsio

Mae Aelodau o'r Senedd yn awyddus i blant a phobl ifanc wneud mwy i gadw'n heini a gwella eu hiechyd. Meddylia am syniadau fyddai'n helpu plant a phobl ifanc i wneud hyn. e.e A ddylai pob plentyn gerdded milltir o gwmpas iard yr ysgol pob dydd i godi ffitrwydd?

Mae'r Adran yma ar Chwaraeon. Mae penderfyniadau sy'n ymwneud â Chwaraeon yng Nghymru yn cael eu gwneud yn y Senedd.

Adran C:

Fy ngwlad, fy mhlaned

Tasg 1: Crea boster, llyfryn neu gyflwyniad ar dy hoff gastell neu dirnod Cymraeg.

Tasg 2: Mae penderfyniadau'r Senedd yn effeithio ar Gymru gyfan, ond mae Aelodau o'r Senedd yn cael eu hethol i'rh gynrychioli di a'rh ardal leol. Gelli di gysylltu â'rh Aelodau unrhyw bryd i drafod pethau sy'n dy boeni. Llenwa'r tabl isod i gwblhau'r datganiadau.

Yr hyn rwy'n ei hoffi am fy ardal leol yw...	Yr hyn rwy'n ei hoffi am fy ngwlad yw...
Yr hyn fyddai'n gwella fy ardal leol yw...	Yr hyn fyddai'n gwella fy ngwlad yw...

Tasg 3: Crea gerflun wedi ei wneud yn llwyr o ddeunydd ail-gylchu.

Cymru oedd y wlad gyntaf yn y DU i wneud deddf i godi tâl ar fapiau plastig untro, sydd wedi arwain at ostyngiad mawr yn y defnydd ohonynt.

Adran C:

Fy ngwlad, Fy mhlaned

Tasg 4: Mynna sgwrs rithwir gyda ffrind drwy gyfrwng y Gymraeg neu rhannwch rai o'r geiriau Cymraeg rydych wedi'u dysgu.

Tasg 5: Gwylwch un rhaglen ar S4C megis Stwnsh neu Pobol y Cwm. Pwy yw eich hoff seleb/gymeriad? Pam?

Mae penderfyniadau a chyfreithiau sy'n ymwneud â'r Gymraeg yn cael eu gwneud yn y Senedd.

Amser Sgwrsio

Beth, yn dy farn di, y gall gwleidyddion a Gweinidogion Cymru ei wneud i:

- **gefnogi'r amgylchedd; er enghraifft, gwahardd plastigion untro o ysgolion a manau cyhoeddus?**
- **gynyddu'r nifer o bobl sy'n siarad Cymraeg? Mae gan Lywodraeth Cymru darged o 1 miliwn o siaradwyr Cymraeg erbyn 2050.**

Adran CH:

Fy Nghreadigrwydd

Tasg 1: Crea gyfres o luniau llonydd* i ddangos yr amrywiol emosiynau rwyf ti wedi eu profi yn ystod y cyfnod clo. Neu cadwa flog (blog fideo) yn rhannu dy deimladau personol neu deimladau cymeriad dychmygol am wythnos.

*Llun Llonydd yw freeze frame yn Saesneg; rhewi yn ddramatig i ddangos stori neu emosiwn.

Tasg 2: Crea boster neu gyflwyniad o'th hoff ddrama, sioe neu sioe gerdd.

Amser sgwrsio

Wyt ti'n mwynhau mynd i'r theatr, y sinema, oriel gelf neu amgueddfa? Os felly, sut wyt ti'n meddwl y gall gwleidyddion a Gweinidogion Cymru helpu i warchod y mannau yma i bawb eu mwynhau? Er enghraifft, mynediad am ddim i ysgolion, cefnogi prosiectau celf a pherfformio yn y gymuned?

Mae penderfyniadau a chyfreithiau am y Celfyddydau yng Nghymru yn cael eu gwneud yn y Senedd.

Adran D:

Fy Mreuddwydion

Tasg 1: Gwna lun o sut wyt ti'n gweld dy hun mewn 5 mlynedd ac yna 10 mlynedd. Wyt ti am astudio yn y Brifysgol neu wneud prentisiaeth?

Pa swydd hoffet gael yn y dyfodol?

Pam wyt ti'n awyddus i wneud y swydd yma?

Mae penderfyniadau o ran yr Economi a thrafnidiaeth yng Nghymru yn cael eu gwneud yn y Senedd.

Amser Sgwrsio

Ble a sut y dylai Llywodraeth Cymru a gwleidyddion wario'r arian i gefnogi swyddi pobl yn dy farn di? A ddylent wario arian ar ffyrdd, canol dinasoedd, ysgolion, prifysgolion neu rywbeth arall?

Adran DD:

Fy Ngwaith

Tasg 1: Nodi gwaith ysgol

Crea restr o dy holl dasgau o'r ysgol isod:

Tasg	Dyddiad cwblhau

Mae penderfyniadau a chyfreithiau am Addysg yng Nghymru yn cael eu gwneud yn y Senedd.

Tasg 2: Defnyddia dy sgiliau Mathemateg i gwblhau'r tabl a'r graff isod: Mae angen i dy ysgol gynradd brynu dillad newydd ar gyfer y timau chwaraeon. Yn anffodus, digon o arian i brynu dillad i ddau dîm yn unig sydd yn y gyllideb eleni. Penderfynodd y prifathro mai'r ffordd decaf o benderfynu pa dimau a fyddai'n cael dillad newydd oedd drwy-ganiatáu i ddisgyblion yr ysgol bleidleisio. Mae canlyniadau'r bleidlais yn Nhabl 1. Roedd un bleidlais gan bob disgybl ond roedd 10 disgybl yn absennol.

Llenwa'r bylchau yn y tabl:

Tim	Merched	Bechgyn	Cyfanswm
Pêl-droed	35		71
Nofio		1	2
Criced	3		11
Pêl-rwyd	45	23	
Hoci	9	5	
Rygbi	19	43	62

Ateba'r cwestiynau canlynol

1. Pa ddau dîm gafodd y dillad newydd?
2. Beth oedd y gwahaniaeth rhwng nifer y pleidleisiau y tîm cyntaf a'r ail?
3. Sawl disgybl sydd yn yr ysgol gyfan?
4. Sawl disgybl a bleidleisiodd?
5. Pa ganran o'r bleidlais a gafodd y tîm Hoci?
6. Pe bai pob disgybl a oedd yn absennol wedi pleidleisio ar gyfer rygbi, sut fyddai hynny wedi effeithio'r canlyniad?

Amser Sgwrsio

Wyt ti'n meddwl y dylai pobl ifanc ddysgu am swyddi a sgiliau bywyd yn ogystal â dysgu pynciau fel ieithoedd a mathemateg?

Casgliad:

Mae'r Senedd yn gwneud penderfyniadau ac yn creu cyfreithiau ar nifer o bethau sy'n effeithio dy fywyd o ddydd i ddydd yng Nghymru. Cymer olwg yn ôl drwy'r llyfryn a noda rai o bwerau'r Senedd yn y grid isod. Mae un wedi ei wneud i ti.

1. Henebion a Chestyll

2.

3.

4.

5.

6.

7.

8.

9.

